

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26.06.2002, sp. zn. 29 Odo 639/2001, ECLI:CZ:NS:2002:29.ODO.639.2001.1

Číslo: 50/2003

Právní věta:

Návrhu složitele podle § 185a odst. 1 o. s. ř. nelze vyhovět, je-li ze skutečností uvedených složitelem nepochybné, že podle hmotného práva nemůže dojít ke splnění závazku složením hodnot do úschovy.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 26.06.2002

Spisová značka: 29 Odo 639/2001

Číslo rozhodnutí: 50

Číslo sešitu: 6

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Úschova

Předpisy: § 185a odst. 1 předpisu č. 99/1963Sb.

§ 561 odst. 1 předpisu č. 40/1964Sb.

§ 561 odst. 1 předpisu č. 42/1992Sb.

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

K r a j s k ý s o u d v P r a z e usnesením ze dne 28. 2. 2001 změnil usnesení ze dne 25. 7. 2000, kterým O k r e s n í s o u d v P ř í b r a m i přijal do úschovy od složitele pro příjemkyni částku 4562 Kč a 17 ks akcií A., a. s., P., tak, že návrh složitele na přijetí těchto hodnot do soudní úschovy ve prospěch příjemkyně zamítl a současně rozhodl o náhradě nákladů odvolacího řízení.

Odvolací soud, vycházející z ustanovení § 185a odst. 1 o. s. ř., nepřezkoumával důvod úschovy a věcnou legitimaci účastníků z hlediska pravdivosti prohlášení složitele, že závazek, jehož předmětem jsou hodnoty skládané do úschovy, nelze splnit pro prodlení příjemkyně (jak sám uvedl v důvodech usnesení), zabýval se však existencí závazku a možností jeho zániku z hlediska předpokladů hmotného práva. Konstatoval, že ze skutkových tvrzení účastníků je zřejmé, že příjemkyni svědčí proti složiteli nárok na majetkový podíl podle zákona č. 42/1992 Sb., o úpravě majetkových vztahů a vypořádání majetkových nároků v družstvech, přičemž mezi účastníky dosud nedošlo k uzavření smlouvy o jeho vypořádání podle ustanovení § 43 a násl. a § 490 obč. zák. a nebyla zjištěna ani jiná skutečnost, z níž by bylo možno dovodit vznik závazku. Ze skutečnosti, že mezi účastníky nevznikl závazkový právní vztah, z něhož by příjemkyni jako věřitelce vzniklo právo na plnění peněz a akcií, které jsou předmětem navrhované úschovy, od složitele jako dlužníka a složiteli povinnost takový

závazek splnit (§ 488 obč. zák.), podle odvolacího soudu vyplývá, že plnění složitele složením peněz a akcií do úschovy je předčasné, neboť nemůže přivodit zánik závazku a příjemkyně ani složitel se dosud nemohli ocitnout v prodlení (§ 517, § 520 obč. zák.). Proto odvolací soud uzavřel, že důvod pro přijetí peněz a akcií do soudní úschovy není dán.

Proti usnesení odvolacího soudu podal složitel dovolání namítaje, že rozhodnutí odvolacího soudu vychází z nesprávného právního posouzení věci. Podle dovolatele byl závazek k vypořádání majetkového podílu založen opakovanou žádostí příjemkyně o jeho vyrovnání a jemu svědčí též právo volby způsobu splnění závazku, přičemž příjemkyně řádně nabídnuté plnění nepřijala. Proto navrhl, aby dovolací soud napadené usnesení odvolacího soudu zrušil a vrátil mu věc k dalšímu řízení.

Ve vyjádření k dovolání se příjemkyně plně ztotožnila s argumentací odvolacího soudu a opětovně zdůraznila, že mezi účastníky nikdy nebyla uzavřena žádná dohoda o formě vypořádání majetkového podílu. Proto požadovala, aby dovolací soud dovolání zamítl.

Podle bodu 17., hlavy I, části dvanácté, zákona č. 30/2000 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, dovolání proti rozhodnutím odvolacího soudu vydaným přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona nebo vydaným po řízení provedeném podle dosavadních právních předpisů se projednají a rozhodnou podle dosavadních právních předpisů (tj. podle občanského soudního řádu ve znění účinném před 1. 1. 2001). O takový případ jde i v této věci, jelikož odvolací soud ve shodě s bodem 15., hlavy I, části dvanácté, zákona č. 30/2000 Sb., věc rovněž projednal podle dosavadního znění občanského soudního řádu.

Dovolání je přípustné podle § 238a odst. 1 písm. a) o. s. ř., neboť směřuje proti usnesení odvolacího soudu, jímž bylo změněno usnesení soudu prvního stupně, není však důvodné.

N e j v y š š í s o u d dovolání zamítl.

Z odůvodnění:

Existence zmatečnostních vad uvedených v § 237 odst. 1 o. s. ř., jakož i jiných vad řízení, které mohly mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci, k nimž dovolací soud přihlíží z úřední povinnosti (§ 242 odst. 3, věta druhá, o. s. ř.), z obsahu spisu nevyplývá a dovolatel ji ani netvrdil.

Podle názoru dovolatele byl závazkový vztah založen žádostí příjemkyně o vyrovnání majetkového podílu, přičemž má složitel právo volby způsobu jeho vypořádání. Tím dovolatel obsahově vymezil dovolací důvod uvedený v § 241 odst. 3 písm. d) o. s. ř., jehož prostřednictvím lze odvolacímu soudu vytýkat, že jeho rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení věci.

Právní posouzení věci je nesprávné, jestliže odvolací soud posoudil věc podle právní normy, jež na zjištěný skutkový stav nedopadá, nebo právní normu určil sice správně, ale nesprávně ji vyložil, případně ji na daný skutkový stav nesprávně aplikoval.

Podle § 185a odst. 1 o. s. ř. u soudu lze složit do úschovy peníze, cenné papíry a jiné movité věci hodící se k úschově za účelem splnění závazku.

Důvod úschovy a věcnou legitimaci účastníků soud z hlediska pravdivosti tvrzení složitele nepřezkoumává, jak správně konstatoval odvolací soud. Musí se však zabývat tím, zda z důvodů uváděných složitelem vůbec závazek může podle hmotného práva zaniknout. Složitel přitom v návrhu tvrdí, že příjemkyně odmítla vypořádání svého majetkového podílu jinak než v penězích.

Dovodil-li odvolací soud, že plnění složené složitelem do úschovy nemůže přivodit zánik závazku k

vypořádání majetkového podílu, nelze tomuto závěru vytknout žádné pochybení. Zákon č. 42/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů, upravující též podmínky nároku oprávněných osob na vypořádání majetkového podílu v družstvu, nestanoví způsob jeho vypořádání. Z ustálené soudní judikatury vyplývá, že ve všech případech, kdy se o způsobu vypořádání majetkového podílu z transformace účastníci nedohodli, je nutné vycházet z universalit vypořádání nároku v penězích, přičemž ustanovení § 561 odst. 1 obč. zák. nelze použít ani analogicky (shodně srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 8. 8. 2001, sp. zn. [29 Odo 134/2001](#), uveřejněný pod číslem 43/2002 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, jakož i rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 28. 11. 2001, sp. zn. [29 Odo 530/2001](#), uveřejněný v časopise Soudní judikatura, sešit č. 1, ročník 2002, pod číslem 14). Protože k dohodě o způsobu vypořádání majetkového podílu mezi účastníky nedošlo a volba způsobu plnění složiteli nenáleží, nemohlo dojít podle předpisů hmotného práva ke splnění závazku k vypořádání majetkového podílu složením uvedených hodnot do úschovy.

Protože rozhodnutí odvolacího soudu je v právních závěrech napadených dovoláním správné, Nejvyšší soud podle § 243b odst. 1, části věty před středníkem, o. s. ř., dovolání zamítl.